

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 1.000

Letna naročnina L 2.000

Letna inozemstvo L 3.000

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XVI. - Štev. 6 (779)

Gorica - četrtek 6. februarja 1964 - Trst

Posamezna številka L 40

PAVEL VI. De Gaullovi politični pogledi o smislu trpljenja

Pavel VI. je 22. avgusta 1963 šel v Albano, mesto v rimski provinci ob albanskem jezeru, nad katerim se dviga Castel-Gandolfo, letovišče papežev. Sel je tja, da bi maševal v kapeli bolnice »Regina Angelorum«, v kateri se zdravijo bolne sestre družbe »Pia Società di S. Paolo« (Pobožna družba hčera sv. Pavla). To so tiste redovnice, ki imajo knjižno v Gorici in tudi v Trstu. Pri maši, kateri je prisostvovalo okoli dve sto redovnic in zdravniško osebje, je sv. oče po evangeliju pridigal o vzvišenosti krščanskega trpljenja.

O trpljenju, o bolezni vladajo danes v modernem svetu mnoge krive misli, krive ideje. Ko zadene modernega človeka trpljenje, pade v črnogled pesimizem. Modernemu človeku, ki se je oddaljil od krščanstva, bolezen, trpljenje povzroča obup. Za njega življenje nima več smisla. In velikokrat vzame revolver in si vzame življenje.

Zato bo koristno, da pojasnimo vzvišenost in vrednost trpljenja, in sicer na podlagi pridige sv. očeta ob zgoraj omenjeni priliki. Razčlenimo njegove misli:

NEIZMERNNA KORIST TRPLJENJA

Če gledamo trpljenje, bolezen človeka s čisto človeškega stališča, se nam zdi, da je bolezen brez vsake koristi, da je popolnoma nekoristna. Napravil si si lep načrt za življenje. Zadel te je bolezen. Prekrizala je tvoje načrte, omejila je tvoje želje, uničila je tvoje upe in tvoja pričakovanja. Ravno si hotel razviti svojo dejavnost v širino in globino. Nenadoma te je bolezen privezala na posteljo. A ti si kristjan, krščansko si vzgojen. Bolezen je velika preizkušnja tudi za kristjana, za krščanskega človeka. Toda bolezen za vernega kristjana ni nekoristna, ampak neizmerno dragocena priložnost, da si pridobi večne darove božje.

In če je tako, potem je to velika tolažba za vernega kristjana, ki ga je zadelo težko trpljenje. Tu navaja sv. oče izrek enega izmed največjih cerkvenih očetov, genialnega sv. Avguščina. Veliki Avguščin pravi: »Amisistis utilitatem calamitatis; miserrimi facti estis.« Izgubili ste smisel razumevanja za korist trpljenja, postali ste zelo bedni. Bol je koristna, neizmerno koristna! To je modrost evangelija o trpljenju, to je krščansko pojmovanje nesreče. To je značilna tolažba, ki jo krščanstvo daje bolnemu človeku, človeku trpljenja. Če človek izgubi pravi pojem, solz, tesnobe in smrti, je doživel težek poraz. Razumljivo je, da takega človeka zgrabi pesimizem, da ga zajame val obupa. Popolnoma je razumljivo, da je moderna psihologija psihologija pesimizma. Čemu je življenje, če se tako končuje? vprašuje pesimist. Bolezen zastruplja življenje, da, bolezen ga uničuje. Bolezen uničuje naše najlepše, naše najidealnejše življenjske načrte. Če je tako, potem je bolezen poraz našega življenja. Ali je to res? Krščanstvo pravi: Ne!

SKRIVNOST ODREŠENJA

Za srečo to ni pot božje duše, pravi papež. To ni pot krščanske duše. Luč evangelija nam razsvetljuje pomen trpljenja. Bolezen je v načrtu božje Previdnosti. Bolezen ima svojo vrednost, ni izgubljena energija. Solze trpljenja niso zaman, niso žrtev brez pomena.

Trpljenje! Kako obširno obzorje duhovnega asketskega in mističnega življenja razvija trpljenje v duši človeka, ki gleda nanj s krščanskega vidika, ki gleda Kristžanega, in ki premišljuje, kaj pomeni Križani Kristus. Kaj nas uči Križani? Ravno pot trpljenja, žrtve do smrti je rešila svet. Kristus je odrešil svet na križu! Trpljenje je torej vir skrivnostnega, toda neizmernega učinka.

Težke misli obleta bolnika. V breme

je svoji družini, vsem je v nadlego. Moral je zapustiti svoje navadno delo, katero je tako rad opravljal. Toda volja božja ga je privezala na posteljo. Kaj naj stori? Naj žrtvuje svoje trpljenje Bogu kot žrtev, ki se Bogu dopade, naj žrtvuje »hostiam placentem Deo«, pravi papež, Bogu prijetno žrtev.

Kako sprejemajo ljudje trpljenje? Na dva načina. Nekateri trpijo z obupom v srcu. Tako trpijo tisti, ki ne verujejo in ne molijo. Kolikokrat opazujemo to v bolnišnicah! To so bolniki, ki jih v srcu grize čut obupa, upora, dvoma, ki ne čutijo nobene tolažbe.

Je pa še drugi način trpljenja; način krščanske potrpežljivosti. Kakšna je ta potrpežljivost, kakšen je ta način trpljenja?

TRPETI Z LJUBEZNJO IN ZA LJUBEZEN

Tako trpijo tisti, ki verujejo v Kristusa in mu sledijo. Trpijo z ljubeznijo in za ljubezen. Trpijo ne samo s potrpežljivostjo, ampak tudi z ljubeznijo. To je drugi, pravi, krščanski način trpljenja! Tako lahko trpimo tudi takrat, ko ne moremo moliti, kakor bi želeli, ko nimamo več moči, da bi opravljali naše navadne dnevne pobožnosti. Dokler srce živi, lahko vedno udeležuje svoje duhovno, nadnaravno življenje. Kako? Tako, da ljubi! In naša duša v takih trenutkih iz dna duše vzdihuje in moli: »Gospod, jočem, trpim, ne morem se ganiti, toda ljubim Te in trpim iz ljubezni do Tebe!« Naša dejanja so zaslužna za večnost, če jih spremlja plemenit namen. Daš lahko miloščino zato, da se odkrišaš berača, ki te nadleguje, daš lahko tudi, ker hočeš biti človek in prijazen. Neizmerno plemenitejši je namen, če daš miloščino iz ljubezni do Kristusa.

Tako lahko tudi bolnik posvečuje svojo bol in si zasluži večno blaženstvo, če svoje trpljenje žrtvuje za vzvišeni nadnaravni namen. Na ta način četudi bolnik leži nepremično na postelji, je vendar aktivist, duhovno delaven, duhovno dinamičen. Njegova globoka, vzvišena molitev je molitev za kakšne plemenite, vzvišene namene.

TRPI ZA VZVIŠENE NAMENE

Kakšni so ti vzvišeni nameni? Trpi, da daš lep vzgled drugim bolnikom! Trpi, pa postaneš vedno bolj sličen Kristusu! Saj je naša življenjska naloga, da postanemo vedno bolj podobni Kristusu, ki nam mora biti naš vzor, naš življenjski ideal!

Misli ne samo na sebe, ampak tudi na druge! Žrtvuj svoje trpljenje za uboge grešnike, za misijone, za Cerkev, za svojo družino, za tiste, ki ne razumejo vzvišenosti in vrednosti bolezni, za dober tisk, za koncil, za papeža, za zedinjenje vseh kristjanov, sploh za vse potrebe, od katerih je danes odvisna usoda sveta.

To so vzvišene in nadvse koristne misli Pavla VI. o človeku trpljenja. Vodilna misel papeža je: križ je za verne duše oblina žetev milosti.

»Ranger 6« zadel luno

Ameriška vesoljska raketa »Ranger 6« je po 66 urah padla na luno, in sicer na področje, ki ga zvezdoslovci imenujejo »Mirno morje«. Zal pa ni oddala niti ene od tri tisoč fotografij, ki naj bi jih bile televizijske kamere poslale na zemljo. Za sedaj je ugotovljeno, da se žarnice v teh kamerah niso pravočasno segrele. Sedaj ne ostane drugega kot poskus drugi mesec zopet ponoviti. Kar pa tiče točnosti smeri, je »Ranger 6« kar dobro uspel, saj je padel na luno le 20 milj (32 km) proč od določenega mesta. Kot znano, znaša razdalja od zemlje do lune 385.000 km.

Brez dvoma je stal predsednik De Gaulle pretekli teden v ospredju mednarodnega zanimanja. Ne samo, da se še niso mogli komentirati o priznanju komunistične Kitajske s strani francoske vlade, napovedana je bila za pretekli teden tudi De Gaullova redna polletna tiskovna konferenca.

Ker so generalove konference tako redke, jih svetovna javnost zato bolj nestrno pričakuje. To pot je De Gaulle tiste, ki so pričakovali, da bo vrgel v svet kako novo senzacionalno odločitev, nekoliko razočaral, kajti največ je govoril o francoskem notranjem položaju. Casnikarji so

dobili vtis, kot da je hotel že polemizirati s svojimi političnimi nasprotniki v zvezi z volitvami, ki bodo verjetno leta 1965. Socialistična stranka je namreč že izbrala svojega kandidata. Bo to župan mesta Marseille, Gaston Defferre.

Zelo veliko misli je general posvetil sodelovanju z nezadostno razvitimi deželami. Povedal je, da podpira Francija te dežele s 7 milijardami frankov (5 milijard nudi država, 2 milijardi pa zasebniki). To je po generalovem mnenju razmeroma veliko več kot dajejo druge države, tudi največje. V zvezi s tem je De Gaulle čisto odkrito povedal, da kot protiuslugo zahte-

va ohranitev pravic, ki si jih je Francija pridobila za izkoriščanje nekaterih surovin, kot je n. pr. alžirski petrolej, do česar Francija ne sme in ne more biti ravnodušna. »Seveda,« je dejal De Gaulle, »tisto, kar jemljemo od teh držav, je veliko manjše od tistega, kar dajemo. Jasno pa je, da bomo manj razpoloženi veliko dati tistemu, ki ne bo dal nič.«

Glede komunistične Kitajske je francoski državni predsednik dejal, da so novo politiko narekovali praktični interesi. »Dejstvo je, da se brez Maove Kitajske v Južnovzhodni Aziji ne da rešiti nobenega problema,« je s prepričanjem zatrdil. »Rdeča Kitajska obstoja že 15 let. S tem, da je Francija navezala uradne stike s Pekingom, je samo priznala svet za tak, kakršen dejansko je.«

Končno je De Gaulle izrazil potrebo po nevtralizaciji Kambodže, Laosa in vsega Vietnama, severnega in južnega. Temu gledišču najbolj nasprotujejo ZDA. »Mi smo zelo zainteresirani na tej nevtralizaciji. Seveda morajo pristati prizadele države. Mnenja pa smo, da bo taka nevtralizacija — ki je pa ni mogoče izvesti brez sodelovanja komunistične Kitajske — mnogo prispevala k splošnemu pomirjenju na tem področju sveta.«

Stalna napetost na Cipru

Konferenca v Londonu, ki razpravlja o Cipru, doživlja nebroj težav. Najprej je Turčija napovedala svoj umik, pa ga potem preklicala. Nato je ameriška vlada na angleško pobudo pripravila načrt, da bi na otok prišla skupina čet iz držav, ki sestavljajo NATO. Na ta način bi dobile dostop tudi grške in turške čete, ker sta obe državi članici NATO-zveze. Predsednik Cipra nadškof Makarios bi grške čete seveda rad sprejel, upira pa se misli, da bi prišli tudi turški vojaki, saj bi bili velika opora turški manjšini. Zato je ameriški predlog zavrnil in postavil zahtevo, naj Združeni narodi pošljejo svoje čete na otok. Seveda se je Sovjetska zveza takoj postavila na stran nadškofa, z njo vred pa tudi vse druge države vzhodnega bloka.

Ravnanje Sovjetske zveze je razumljivo. Če pridejo na otok NATO-čete, bo ostala brez vpliva in država bo ostala trdno v okviru zapadnega zavezništva. Če pa bo čete poslal Varnostni svet Združenih narodov, bo po svojih satelitih lahko tudi ona pristavila svoj lonček in pomagala delati zdravo. Zato je Sovjetska zveza dala izjavo, da povsem podpira zakonite težnje ciprskega ljudstva, ki si želi neodvisnost in omejeno celovitost. Zato tudi obsoja vse poskuse tujega vmešavanja na Cipru.

Zanimivo pri vsem tem prerekanju je stališče De Gaulle. Dasi je Francija član obrambne zveze NATO, je odločil, da ne bo poslal svojih čet na Cipr. Tudi italijanski socialisti proletarske enotnosti (Vecchietti) so v rimskem parlamentu postavili zahtevo, da italijanska vlada v nobenem primeru ne sme poslati svojih vojakov na Cipr, ker bi to neugodno odjeknilo med vsemi sredozemskimi državami, pa tudi v Aziji in Afriki.

Splošna stavka italijanskih državnih uslužbencev

Opolnoči od 4. na 5. februar so za 24 ur vstopili po vsej Italiji v stavko državni uslužbenci. Sindikati so jo proglasili, da podprejo svojo zahtevo po izenačenju prejemkov državnih nameščencev z nameščenci javnih ustanov. Vlada te zahteve ni mogla sprejeti, ker bi to pomenilo nov izdelek 450 milijard lir, kar bi silno oslabilo kupno moč lire. Računajo, da je stavkalo nad milijon nameščencev. Protestu z zahtevo po zboljšanju prejemkov se je pridružil tudi 400.000 državnih upokojencev. Najbolj je bilo opaziti učinke stavke na prometnem področju. Praktično so izostali vsi vlaki. Ljudje so si morali pomagati z drugimi prometnimi sredstvi, kar je naravno povzročilo mnogo neprijetnosti in nevolje.

Tudi nameščenci slovenskih šol na Tržaškem in delno na Goriškem so se priključili stavki. Z njo so hoteli izraziti svoje nezadovoljstvo zaradi mnogih nerešenih vprašanj. Tako vprašanja so n. pr. neizvajanje zakona o slovenskih šolah;

nesocialno ravnanje z nekaterimi profesorji, ki ne prejemajo za enakovredno delo enakih prejemkov kot njihovi kolegi na italijanskih šolah; težki položaj nekaterih šolnikov, ki so bili odslovljeni, ne da bi prešli, kar jim po dolgoletnem službovanju pritiče.

Državni udar v Vietnamu

Zdi se, da je general De Gaulle svojo namero, da je treba nevtralizirati Južnovzhodno Azijo, hotel najprej udeležiti v Južnem Vietnamu. Pridobil je na svojo stran nekaj članov vojaške vlade, ki vodijo Južni Vietnam od nasilne odstranitve predsednika Diema. Toda obveščevalna služba ZDA je bila to pot uspešna. Tako je prišlo pretekli četrtek v Saigonu do vojaškega udara, ki pa je k sreči potekel brez prelivanja krvi. Štirje člani prejšnjega vojaškega odbora so bili aretirani, med njimi dosedanjí začasni predsednik general Dinh. Obtožili so jih, da so ti generali pripravljali udar za isti dan, ko je Francija sklenila priznati Ljudsko republiko Kitajsko. Temu naj bi potem sledil sporazum na podlagi francoskih predlogov o nevtralizaciji Vietnama. »Vojska pa bo,« je zatrdil po radiu voditelj vojaškega udara generala Kanh, »iztrebila vse domače izdajavce, ki so hoteli uveljaviti nevtralizacijo prokomunistično politiko in pahniti tako deželo v suženjstvo.«

Kot izraz protesta zoper vmešavanje Francije v notranje južnovietnamske razmere je nova vlada takoj prekinila svoje odnose do De Gaullove vlade. V zvezi s tem so nove oblasti dale aretirati tudi bivšega polkovnika francoske obveščevalne službe v Saigonu. Tako so prvo rundo tekmovanja za vpliv v Južnem Vietnamu med ZDA in Francijo dobile prve. Koliko časa bo to držalo, pa bodo pokazali bodoči dogodki.

Odnosi med Anglijo in ZSSR

Pred štiridesetimi leti je Anglija upostavila diplomatske odnose s Sovjetsko zvezo. Bila je tako med prvimi, ki je priznala novi komunistični režim in je tedaj vzbudila s svojim korakom mnogo negotovanja (podobno kot sedaj De Gaulle s priznanjem rdeče Kitajske). Ob priliki te štiridesetletnice sta si obe vladi izmenjali brzojavne čestitke.

Predsednik angleške vlade Home je objavil v moskovskih »Izvestijah« članek, v katerem je zapisal: »Potem ko smo bili zavezniki v najstrahotnejši vojni zgodovine, smo si postali nasprotniki v najbolj neumni in nepotrebnosti, t. j. v hladni vojni. Splošno izboljšanje mednarodnega položaja pa sedaj daje upanje, da se bodo ugodno razvijali nadaljnji trgovinski in kulturni odnosi med obema državama.«

Bivši sovjetski poslanik v Londonu Ivan Majski pa piše v istem dnevniku, da so odnosi med obema narodoma kljub številnim težavam bili vedno zadovoljivi.

Samomor Erhardovega agenta

Ko se je nedavno zapadnonemški kancler Ehrhard mudil v Rimu, ga je spremljal kot varnostni agent tudi E. Peters. Bil je ena tistih oseb, na katere se je kancler stoprocentno zanesel. Ob povratku iz Rima pa je Petersa nenadoma aretirala nemška zvezna policija. Zaporno povelje je izdala sodna oblast iz Dortmundu na podlagi domneve, da je v letih 1942-43 Peters sodeloval v sklopu zloglasne čete »Kommando 6« pri množičnem pokolu ruskih Judov v Novočerkasku v Ukrajini.

V petek pa so stražniki našli Petersa mrtvega. Zdi se, da se je obesil okoli tretje ure jutraj. Pri tem se je poslužil posteljne rjuhe, ki jo je obesil na okenski ročaj in si jo zadržal okrog vratu. Na nočni omarici je pustil dvojce pisem, eno naslovljeno na ženo in drugo na preiskovalnega sodnika. V obeh zatrjuje, da je sicer nedolžen, da pa ni mogel prenesti sramote aretacije in da si je zato raje vzel življenje.

ČU-EN-LAJ se je vrnil domov

Prvi minister rdeče Kitajske Ču-en-laj se je včeraj po skoro dvomesečnem potovanju po afriških državah vrnil domov. V Mogadišju v Somaliji je izjavil, da komaj bo prišel zastopnik Pekinga v Pariz, ne bo tam mesta za nobenega drugega predstavnika kitajske države.

Diplomatski krogi v Parizu so zaradi tega precej v zadregi. Najbolj bi jim bilo po volji, če bi Cangkajšek sam prekinil diplomatske odnose s Francijo. Izgleda pa, da jim vlada nacionalistične Kitajske noče napraviti tega veselja. »Dobili smo navodila,« je izjavil uradnik kitajskega poslanstva v Parizu, »da ostanemo v Parizu.« Se več! V namenu, da se francoska vlada ne bi polastila sedeža poslanstva na aveni George V, je formoska vlada »prodala« poslopje delegaciji, ki zastopa Cangkajška pri mednarodni organizaciji UNESCO.

POTREBA SVETOVNE KATOLIŠKE TISKOVNE AGENCIJE

Drugo poglavje dekreta o sredstvih družbenega obveščanja, ki so ga koncilski očetje sprejeli lani 4. decembra, govori na slovesen način o katoliškem tisku. Tako je bila vsa katoliška skupnost z najvišjega mesta opozorjena na problem, ki je v Cerkvi vedno živ, vedno sodoben, pa še vedno nezadostno in pomanjkljivo upoštevan.

Ce Kristusova Cerkva do danes ni uspešna, da bi se o njej vsaj toliko pisalo kot se piše o političnih dogodkih, o športnih prireditvah ali o filmskih zvezdnikih, je temu krivo predvsem dejstvo, da mi katoličani do sedaj nismo uspeli ustvariti si mogočne mednarodne obveščevalne agencije.

SKRIVNOSTNA MOC VELIKIH AGENCIJ

Vsakdo namreč, ki redno prebira dnevno časopisje, je gotovo že opazil, da pri vesteh, ki niso krajevnega značaja, temveč se nanašajo na svetovne dogodke, navadno ni nihče podpisan, pač pa je najti značko kot Reuter, ANSA, TASS in podobno. Za to značko se skriva, kakor je nekdo prav zapisal, ogromen mehanizem s tisoč očmi in ušesi, ki točno ve, v kakšnem smislu naj svoje bralce o dogodkih obvešča.

Samo angleška tiskovna agencija Reuter ima po svetu 1200 dopisnikov. Nič dosti ne zaostajajo za njo druge velike agencije kot severnoameriški United in Associated Press, francoska France Press, italijanska ANSA, ruska TASS. Tudi Jugoslavija ima svojo agencijo Tanjug.

Vse te agencije dobavljajo vesti in material vseh vrst 8.000 publikacijam, med njimi 6000 dnevnikom! 256.000 milijonov izvodov časopisov prihaja vsak dan na ulice, in vsi ti časopisi se hranijo z novicami teh agencij. Te novice so pomembne zlasti zato, ker je v njih skoraj vedno skrita neka tendenca. Vsaka agencija jih predela in posreduje tako, da branijo interese te ali druge skupine, stranke, države. Na ta način ustvarjajo javno mnenje, ker večina bralcev je take vrste, da si ti časopisi neke sodbo ali pogled na kak problem ne da bi si tako sodbo skušala samostojno izoblikovati. Ena sama beseda teh agencij lahko povzroči, da postane neka oseba čez noč slavna in poznana, druga pa prav tako čez noč preide v pozabo. Vsaka agencija ponatiskuje govore raznih osebosti na način, da zbere le tiste odstavke, ki se najbolj skladajo z njenimi interesi. Tako smo priča, da en desničarski in en levičarski list isti dogodek ali isti govor prikažeta in komentirata čisto v nasprotnem smislu.

Skratka: ves svet se sklicuje na svobodo obveščanja in se z njo postavlja, dejstvo pa je, da je ta svoboda le bajka, ker dejansko ljudje beró le to, kar jim nudijo ti moderni kolosi družbenega obveščanja.

Vzemimo samo primer iz zadnjega časa: v začetku leta 1963. je mohamedanska oblast iz Sudana izgnala tekom nekaj tednov 116 misijonarjev. Svetovni tisk je šel skoraj neopazno mimo te krivice. Na Cejlonu je budistična vlada zaplenila vse katoliške šole. Tudi o tem ni bilo slišati skoro besede protesta. Nato pride primer Diema v Južnem Vietnamu. Nenadoma vse svetovno časopisje začne pisati o katoličanu Diemu in o njegovih nasiljih nad budisti. Danes vemo, da je bil Diem postal nekim političnim krogom nezaželen. Treba ga je bilo odstraniti. V ta namen je bilo treba napraviti gonjo zoper njega. Ko je prišlo potem do njegovega umora, je bil cilj dosežen. Svetovni tisk se je glede Južnega Vietnama zavlil v molk, dasi je znano, da so sedaj budisti tisti, ki šikanirajo kristjane in se je po smrti Diema praktično zrušila vsa fronta proti komunistični gverili v delu roke Mekong. Nad 100 katoliških vasi so že komunisti razdeljali — in vendar, svetovni tisk gladko molči o vsem tem.

KAJ PA MI KATOLIČANI?

Sv. oče Pij XI. je ta molk imenoval »zarota molka«, saj je bilo enako tedaj, ko je bila preganjana Cerkva v »Spaniji in Mehiki. In do te zarote lahko pride, ker nam katoličanom manjka svetovna katoliška tiskovna agencija.

Ne manjka nam jih sicer v narodnem okviru, čeprav je njih odmev pri velikih mednarodnih agencijah malo pomemben. Mednarodnih katoliških agencij pa imamo zelo malo.

Ena najvažnejših je Katolische Nachrichten Agentur (KNA) v Nemčiji. Ta nudi svoje usluge 125 časopisom Zvezne

republike Nemčije in 50 časopisom izven države. Toda ta agencija ima samo 12 dopisnikov po svetu.

V Severni Ameriki je upoštevana National Catholic Welfare Conference (NCWC). Ta nudi tedensko 70.000 besed raznih publikacijam sedemdesetih dežel, pri čemer posreduje tudi fotografije. Ima posebno sekcijo za španski in portugalski jezik.

Poleg teh dveh imamo še dolgo vrsto manjših: v Švici KIPA, v Belgiji CIP, v Avstriji Kathpress, v Španiji PA, v Holandiji KNP, v Kanadi CCC, v Argentini AICA. Pojavile so se tudi že prve agencije v deželah, ki so še misijonskega značaja kot v Kongu (DIA), na Formozi, v Hong-Kongu in v Pakistanu.

Spričo te razpršitve sil in majhnega vpliva na svetovno javno mnenje se nam nehotе vsiljuje vprašanje: zakaj ne delati na to, da vstane med nami mogočna mednarodna obveščevalna agencija? Saj vsi čutimo potrebo po taki ustanovi; svetovno združenje katoliškega tiska je že izreklo to željo. Če doslej niso uspeli rešiti tega za Cerkve življenjskega problema, morajo biti temu gotovo vzrok težave, ki so s tem v zvezi.

In težave so, predvsem tehničnega značaja. Časnikarstvo je danes povezano s toliko tehniko, da ni dovolj imeti dobro voljo, temveč se je treba na tem področju specializirati kot za vsak drug poklic. Potrebna je mreža dopisnikov, ki morajo imeti na razpolago zadostna tehnična in denarna sredstva, da lahko naglo poročajo. Potrebna je nato mreža razdeljevalna, ki se poslužuje vseh modernih prometnih sredstev. Vpostavitev in ohranjanje

nje te dvojne mreže ustvarja vrsto gospodarskih problemov, mimo katerih enostavno ni mogoče iti. Pripomnimo še, da v današnjih časih ne vzdrži noben list, če v praksi ni donosen in se ne vzdržuje z lastnimi viri dohodkov.

So pa tudi težave organizacijskega značaja. Velika mednarodna katoliška agencija bi morala biti res katoliška v najožjem pomenu besede, to se pravi vzvišena nad vsak nacionalizem, nad vsak politični, zasebni ali skupinski interes.

Iz vsega povedanega je razvidno, da problem svetovne katoliške organizacije ni tako lahko rešljiv, kot se morda prvi hip komu zazdi. Toda prej ali slej se ga bo treba s pogumom lotiti, ker res ne gre, da moramo mi katoličani prejemati vesti s katoliškega sveta in poročila o dejavnosti sv. očeta potom agencij, ki če drugega ne, vsaj nimajo krščanskega gledanja na svet.

Morda je prav sedaj, ko zaseda II. vatikanski koncil, prišel trenutek, da se ta problem spravi z mrtve točke. Saj je prav ta koncil vzbudil v katoličanih večji čut po povezanosti in sodelovanju; omogočil je izmenjavo mnenj, ki pomaga odstranjati predsodke, kateri so prihajali prav iz dosedanjega nepoznanja drug drugega.

Se več! Koncil je v posebni meri poudaril vlogo laikov pri gradnji božjega kraljestva na zemlji. Tudi problem velike mednarodne katoliške obveščevalne agencije bo v glavnem odvisen od tega laičnega elementa, ki ga danes Cerkve kliče k vsem njegovim odgovornostim, zlasti na področju tiska.

— ej —

Patriarh Atenagoras poroča

Na patriarhalnem sedežu Fanar se je sestala te dni pravoslavna sinoda. Na njej je ekumenski patriarh Atenagoras poročal o svojem sestanku s papežem Pavlom VI. in poudaril najbolj ganljive trenutke. Nato so prebrali brzojavko, s katero se papež zahvaljuje patriarhu za sestanek v Jeruzalemu. Ob zaključku se je sveta sinoda sklenila, da se pripravijo besedilo uradnega poročila o obeh sestankih v Jeruzalemu, ki ga bodo poslali samostojnim pravoslavnim cerkvam v Aleksandriji, Antiohiji, Jeruzalemu, Moskvi, Beogradu, Bukarešti, Atenah, na Cipru in na Poljskem.

Zaključek Pavlova leta v Španiji

Državni tajnik kardinal Cicognani je odpotoval 24. januarja v Tarragono v Španiji, kjer je kot papežev legat predsedoval slovesnim zaključnim slovesnostim Pavlova leta, ki so ga organizirali španski katoličani ob priložnosti 19. stoletnice prihoda sv. Pavla na španski polotok. Vatikanski državni tajnik kardinal Cicognani je 26. januarja daroval slovesno pontifikalno sv. mašo v stolnici v Tarragoni, kjer je izpostavljena relikvija roke apostola, ki so jo posebej za te slovesnosti prenesli z otoka Malte. V teku Pavlova leta, ki se je pričelo 25. januarja 1963, je nad 65.000 vernikov poromalo v Tarragono, kjer so počastili dragoceno relikvijo sv. Pavla.

Priznanje sv. očetu

Mednarodna liga proti rasizmu in antisemitizmu je dala izjavo, v kateri je rečeno, da protirasisti vseh veroizpovedi in vseh narodov izrekajo papežu Pavlu VI. svojo globoko hvalečnost za delo miru in sprave, ki ga je izvršil ob priložnosti svojega romanja v Palestino. Vsi izrekajo željo, tako nadaljuje omenjena izjava, da bi s svojim obiskom v Jordaniji in v Izraelu papež pripravil arabskemu in judovskemu narodu pot zblizanja, strpljivosti in bratstva.

Samo še 78 kardinalov

V Luccii je umrl kardinal Carlo Chiarlo. Star je bil 83 let. V teku svoje dolge zveste službe Cerkvi je bil predstavnik svete Stolice v Srednji Ameriki. Leta 1945 je bil vodja papeške misije v Nemčiji, ki je nudila prebivalstvu prvo pomoč. Istočasno je postavil temelje za normalne odnose med sveto Stolicco in nemško državo. Zatem je bil do leta 1954 nuncij v Braziliji. Na konzistoriju dne 15. decembra 1958 ga je papež Janez XXIII. imenoval za kardinala.

Katoličani v ZDA in v Indiji

V ZDA je danes 43 milijonov 847.938 katoličanov. V lanskem letu se je število katoličanov v ZDA povišalo za 2,3%.

Indijska zveza ima 450 milijonov prebivalcev. Od teh je sedaj 6 milijonov 400.000 katoličanov. Duhovno jih oskrbuje 7000 duhovnikov, od katerih je 5.800 domačinov.

Duhovniški poklici v Afriki

Na afriški celini je trenutno 180 nižjih semenišč, ki jih obiskuje 18.600 gojencev. Bogoslovij je 36 s skupno 1770 bogoslovci. Spričo majhnega odstotka, ki doseže duhovniški poklic, menijo, da novi naraščaj za enkrat še ne bo mogel zagotoviti zadostnega števila duhovščine v teh mladih krščanskih skupnostih.

Protestant govori katoliškim škofom

V teku predavanja, ki ga je imel v Strasburgu častni predsednik francoske protestantske zveze pastor Markus Boegner, je omenjeni govornik izrazil svoje občudovanje nad rezultati, ki so bili doseženi v zadnjih desetletjih v pogledu zblizanja cerkv. Delovanje Sv. Duha je tu očitno, je dejal. Današnje ozračje je

Izšla je nova knjižica

DA JIH BOSTE RAZUMELI

To je odkrita beseda staršem in vzgojiteljem za težko delo med doraščajočimi.

Knjižica obsega 64 strani - cena 70 lir

VZEMI — BERI — DAJ NAPREJ

popolnoma drugačno od tistega v nedavni preteklosti. Gibanje za zedinjenje je postalo nezadržno in potovanje papeža v Sveto deželo pomeni silen in preroški dogodek. Predavanju so prisostvovali med drugimi nadškof iz Besančona in Strasburga ter škofi iz Metzja, Nancyja, Verduna, Saint Claude in drugi škofje iz vzhodne Francije. Poleg njih je bilo opaziti številne voditelje protestantskih cerkv.

Cerkve na Madagaskarju

Na Madagaskarju je 5 milijonov 673.000 prebivalcev. Od teh je 1 milijon 300.000 katoličanov. Cerkvena organizacija ima tri nadškofje, dve od teh upravljata nadškofa domačina, in 12 škofij, od katerih jih 10 upravlja škofje domačini. Cerkvena hierarhija je bila ustanovljena na otoku leta 1955.

VPRAŠUJETE - ODGOVARJAMO

Se nekaj o latinščini

Spoštovani g. urednik!

V zadnji številki ste objavili članek o latinščini na slovenskih enotnih srednjih šolah. Pisec se zavzema za to, da bi tudi na slovenskih srednjih šolah bila v drugem razredu latinščina podobno kot je predvidena za italijanske šole. Toda stvar ni tako enostavna kot pisec meni. Zato se o tej zadevi precej razpravlja v profesorskih krogih v Trstu in v Gorici. Zaradi tega mi dovolite, da pojasnim mneneje tudi tistih, ki gledajo na zadevo latinščine na enotni srednji šoli drugače kot avtor omenjenega članka.

Predvsem naj opozorim, da nihče ne osporava, da se latinščina poučuje v 3. raz. enotne srednje šole kot prost predmet, ki si ga dijaki izberejo z namenom, da bodo mogli pozneje na gimnazijo in lice. Gre le za pouk latinščine v 2. razredu. Zakon predvideva, da se bo v 2. razredu poučevala latinščina v zvezi z italijanščino in sicer za boljše spoznavanje italijanskega jezika. Latinščina torej ne bo samostojen predmet kot nekateri menijo, temveč bo nje pouk združen s poukom italijanščine in to 9 ur na teden. Zakon eksplicitno predvideva to, da bo pouk združen in ne ločen. Nadalje, da se ne bo poučevala latinska slovnica in ne delale latinske vaje, kot je običajno npr. v 1. gimnaziji. Z ozirom na to smo razni profesorji mnenja, da bi tak pouk latinščine na slovenskih šolah bil brez pravega smisla. Pouk slovenščine ne moremo družiti s poukom latinščine, ker ni sorodnosti med tema jezika, kot je to primer med italijanščino in latinščino. Tudi ne moremo družiti pouka latinščine z italijanščino, saj slovenski otroci v 2. gimnaziji ne poznajo še dovolj italijanščine. Ta jim je še vedno dokaj tuj jezik in bi družjenje pouka italijanščine s kakršnim koli poukom latinščine dijake samo begal in motil. Samostojnega pouka latinščine v 2. razredu enotne srednje šole pa zakon ne predvideva, kot sem že poudaril. Vseled tega smo mnogi profesorji mnenja, naj bi se pouk latinščine na slovenskih enotnih srednjih šolah ne vpeljal v 2. razred, temveč samo v 3., kot predvideva zakon. Ure, ki bi tako ostale proste, naj bi se po uvidenosti razdelile na ostale predmete, morda na slovenščino in italijanščino, da bi mogli dijaki na ta način dobiti trdnjše slovnisko podlago v obeh jezikih, kar bi jim bilo le v korist v nadaljnjem študiju. S tako ureditvijo bi tudi ne bil preobremenjen šolski urnik v 2. razredu, ker bi sicer morali imeti zaradi slovenščine kakih pet ali šest ur tedenskega pouka več kot na italijanskih enotnih srednjih šolah. Takega urnika bi pa mladina ne prenesla.

Iz teh in sličnih razlogov smo številni šolniki proti temu, da bi se začel pouk latinščine v 2. razredu enotne srednje šole tudi za slovenske otroke.

Hvala za uslugo.

M. B., profesor

Prejeli smo zgornje pismo in ga radi objavili po načelu: Da resnica se spozna, je treba čuti oba zvana. Če bi se še kdo želel oglašati k stvari, bomo to z veseljem objavili, ker se v tej zadevi ne naši šolniki ne odgovorne oblasti ne smejo prenačliti. (Ured.)

Kleev in državni zakon

Vprašanje: Cesto slišim ne samo v gostilni ali baru, ampak tudi na avtobusu, kako ljudje kolnejo, ne samo starejši, ampak tudi mladina. Ali ne bi mogla tudi oblast nastopiti proti takim preklinjevalcem?

Odgovor: Res je! Mladi in stari kolnejo, Italijani in Slovenci, in sicer straš-

no kolnejo. Slovenci rabijo italijanske kletve: Dio ...! Madonna ...! Ali niso te kletve strašne! Istovetiti Boga ali Mater božjo s svinjo in psom! In sicer ne enkrat in pogovoru, ampak ponavljati večkrat in večkrat. Človek se kar boji, da bo božja kazen takoj zadela preklinjevalca.

Oblast bi morala nastopiti proti preklinjevalcem. Člen 724 italijanskega kazenskega zakonika določa, da se kaznuje z globo od 800 do 24.000 lir tisti, ki javno kolne ter tako žali božanstvo ali simbole in osebe, ki jih časti državna vera, to je v Italiji katoliška vera. Zakon je tu, a se žal ne izvršuje. Dante pravi v Vicahe, XVI., 97: »Le leggi son, ma chi pon mano ad elle? - Zakoni so, toda kdo jih izvršuje?«

Radijski poslni govori o molitvi: Očenaš

V POSTNEM CASU

OB PONEDELJKIH IN PETKIH OB 19.30

14. 2. Molitev — naravna potreba človeka (dr. Lojze Suštar)
17. 2. Molitev — osebni razgovor z Bogom (msgr. dr. Jakob Ukmar)
21. 2. Molitev »Očenaš« (dr. Lojze Škerl)
24. 2. »Oče naš, kateri si v nebesih...« (Oskar Simčič)
28. 2. »Posvečeno bodi Tvoje ime...« (msgr. Jože Jamnik)
3. 3. »Pridi k nam Tvoje kraljestvo...« (msgr. dr. Janez Vodopivec)
6. 3. »Zgodi se Tvoja volja...« (dr. Franc Segula)
9. 3. »Daj nam danes naš vsakdanji kruh...« (dr. Kazimir Humar)
13. 3. »Odpusti nam naše dolge...« (msgr. dr. Rudolf Klinec)
16. 3. »Kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom...« (g. Stanko Zorko)
20. 3. »Ne vpelji nas v skušnjava...« (dr. Franc Segula)
23. 3. »Temveč reši nas hudega...« (dr. Jože Prešeren)
27. 3. Molitev — človekova pritrditve Bogu (dr. Lojze Suštar).

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Stolni prošt dr. France Kimovec

Umril je letos 12. januarja na praznik sv. Družine. Dočakal je 85 let starosti, dasi je v mladosti kazalo, da ga bo jetika pobrala. Rodil se je v fari Cerklje na Gorenjskem. Že zgodaj se je seznanil v Alojzijevešči v Ljubljani s stolnim kapelnikom Antonom Försterjem, pri katerem se je učil petja in klavirja. V sedmi šoli je bil že sam organist in pevovodja. Tokrat je že ustvaril latinsko mašo v čast sv. Jožefu, ki so jo prvič zapeli Alojzniki svojemu vodji dr. Jošipu Lesarju za god leta 1898. V tretjem in četrtem letniku bogoslovja je bil predsednik Cecilijinega društva ljubljanskih bogoslovcev. Leta 1902. je prejel mašniško posvečenje. Leta 1910 je v Rimu dosegel doktorat iz bogoslovja, v letih 1911. in 1912. pa se je v Klosterneuburgu dokončno usposobil za organista, pevovodja in učitelja cerkvenega petja. Leta 1916. je postal kanonik ljubljanskega kapitlja, 36 let nato pa za stolnega prošta. Več let je s koncerti vodil zbor »Ljubljane«. Bil je pionir cerkvenega ljudskega petja. Delal je v prepričanju: Navdušeno ljudsko petje je dvojna molitev. Velike so bile njegove zasluge tudi za cerkveno zvonjenje, saj ima večina cerkv zvonove po njegovih navodilih in razporeditvah.

Nova določila o liturgiji

Sv. oče Pavel VI. je odločil, da stopijo v veljavo nekatere določbe liturgične konstitucije v nedeljo 16. februarja. — Med njimi je omeniti zlasti sledeče:

1. Ob nedeljah in zapovedanih praznikih naj bo vsaj pri eni izmed maš po evangeliju homilija, t. j. razlaga evangelija.
2. Kjer se zdi primerno, naj škofje delijo zakrament sv. birne med sv. mašo.
3. Poročni obredi naj bodo vedno med sv. mašo, in sicer po evangeliju in združen s homilijo.
4. Če se podeli zakrament sv. zakona izven sv. maše, naj sledi nagovoru branje berila in evangelija iz poročne sv. maše, nato pa naj se podeli poročni blagoslov.

kot ga predvideva rimski obrednik.

5. Duhovniki so pri molitvi brevirja svobodni, da izberejo med malimi urami tisto, ki najbolj odgovarja delu dneva (tretja ura dopoldne, četrta ura popoldne, deveta popoldne). »Prima« lahko vedno odpade.

6. Škofje so popolnomočeni, da svoje duhovnike oprostitjo v celoti ali delno od molitve brevirja, kadar to okoliščine ali duhovnikovo delo opravičujejo.

7. Kjer bodo brevir molili v domačem jeziku, naj krajevna škofovska oblast poskrbi, da bo prevod izvršen zvesto po latinskem izvirniku. Pred uporabo ga mora pregledati Sveta Stolica in odobriti.

ZBORNİK SVOBODNE SLOVENIJE 1964

Požrtvovalno založništvo tednika »Svobodna Slovenija« je za konec leta 1963. že šestnajstič izdalo svoj Zbornik, ki se je iz leta v leto izpopolnjeval tako vsebinsko kot tehnično in je v zadnji knjigi brez dvoma dosegel svoj višek.

Ze slika na ovitku — delo mladega umetnika Toneta Kržišnika, absolventa slovenske umetniške šole v Buenos Airesu — je zelo efektivna tako po snovi kot po izdelavi.

Letošnji Zbornik je knjiga, ki bo ohranila svojo vrednost še v dolge rodove naprej. Tako bogata je na mislih in vsebini, da nudi duševne hrane za vse dni v letu. Kdor bo Zbornik prebral, se bo k njemu še vračal, zlasti k zaglavju »Problemi našega obstoja«. Na 84 straneh je 23 slovenskih javnih delavcev iz Argentine, ZDA, Avstralije, Anglije, Avstrije, Italije in Švice odgovorilo na tri vprašanja: Kakšne so naloge naše ideološke emigracije? Kakšen naj bo odnos razumnika te emigracije do nove domovine? In kakšen naj bo njegov odnos do slovenske domovine? Posebna vrednost teh odgovorov — mnogi od njih so prave razprave — je tudi v tem, da je na čelu vsake ne le fotografija pisca, ampak tudi primeren njegov življenjepis.

Zbornik je po obsegu velik knjižni dar, ki prav nič ne zaostaja za knjigami naših obeh zamejskih Mohorjevih družb. Saj ima 340 strani velikega formata! Ze sama omenjena anketa bi lahko bila samostojna knjiga.

Druga taka knjiga bi lahko bilo zaglavje »Razprave, dokumenti, pričevanja«. Na 74 straneh najdemo tri sestavke, ki govorijo o okoliščini pok. papeža Janeza XXIII. »Mir na zemlji«, o izvršenem delu v prvem obdobju 2. vatikanskega koncila ter o socialnih in političnih razmerah v Sloveniji iz dobe od leta 1848 do l. 1914. Dva druga sestavka pa segata v prva leta po l. 1945, kjer pride do izraza vsa grozota režima, ki bi sedaj čez svoje takratno ravnanje in divjanje rad razprostrl kopreno pozabo in molka, pa mu to ne bo nikdar uspelo. Clanka Martina Zekarja ter dr. Ljuba Sirca gotovo oblastnikom v Jugoslaviji in njihovim sopotnikom ne bosta všeč, a prav je, da pride do glasu tudi resnica, saj je vse preveč še vedno pepelka glede dogodkov, ki so se razvijali v Sloveniji od nastopa Osvobodilne fronte v Sloveniji pa do njenega prihoda na oblast in temu sledečega obračunavanja s svojimi idejnimi nasprotniki.

»Pogled v domovino« je naslov zaglavja, ki bravcem izven matične države na 27 straneh trezno, brez tendence ali polemike pokaže stanje Slovenije tako na upravnem kot gospodarskem in literarnem področju. Tudi Zbornik opozori na naš trenutno največji problem: umiranje naroda, kateremu je režim zadal najhujši udarec s tem, da je legaliziral splav in sprožil tako plaz moritve nerojenih otrok.

Posebna knjiga bi bili lahko tudi zaglavji »Naši gorniki«, kjer je govora o naporih, idealnosti in uspehih naših hribolazcev v Argentini, pa »Razgledi«, v katerih je na 83 straneh mogoče najti vse polno zanimivega branja. Vrstijo se črtice, pesmi, trije nekrologi (spominski članki) o papežu Janezu XXIII., nadškofu Antonu Vovku ter prelatu dr. Fr. Grivcu. Sledijo članki o Slovencih in njih borbi za narodne in kulturne pravice na Koroškem, Goriškem in Tržaškem ter poročila o življenju Slovencev v Kanadi in Argentini. Za zgodovino protikomunistične borbe je

zelo izčrpen in dokumentarno utemeljen članek Janeza Gruma. Ob 20-letnici Turjaka. Prav poučen je pregled, ki ga je naredil Zdravko Novak iz ZDA o knjižnih izdajah zamejskih in izseljenjskih Slovencev. Kot že nekaj let nazaj, zaključita pripovedni del Janko Hafner, ki zna tako čudovito privlačno in poljudno kramljati o človekovih posegih v vseмирje. Letos nas že pripravlja, kako bo prvi človek priletel na luno in se z nje spet vrnil na zemljo.

Naj omenimo še začetek in konec Zbornika. Prvih 22 strani je posvečenih 1100-letnici prihoda sv. bratov Cirila in Metoda med Slovane, kjer so kratko opisane tudi proslave, ki so jih Slovenci doma in po svetu pripravili v proslavo tega zgodovinskega dogodka. Zadnji dve strani pa nudita koledar, zaradi katerega se je včasih Zbornik imenoval »Koledar Svobodne Slovenije«.

Se to naj povemo, da ima Zbornik tudi posebno umetniško prilogo, kjer je objavljeno lepo število stvaritev slovenskih iz-

seljenjskih umetnikov. S tem je izdajatelj Zbornika napravil slovenskim umetnikom veliko uslugo in jim dal dolžno priznanje, ki jim ga matična domovina ne bo nikdar dala, ker so pač izseljenci s krščanskim svetovnim nazorom.

Ni bil naš namen, da kritično obdelamo vsebino knjige, dasi lahko mirno rečemo, da je na višku. Le to smo hoteli poudariti in na to opozoriti, da naš izseljenjski rod, prost okovov marksistične dogmatičnosti, v polni svobodi in prežet zvestobe do slovenske krvi in verskih izročil nenehno ustvarja in bogati našo kulturo in književnost. In ker vemo, da onstran meje te knjige ne bodo registrirali — dasi sami niso v stanju pokazati tako lepo opremljenega in vsebinsko bogatega zbornika — jo z veseljem registriramo mi in vabimo vse prijatelje zdrave slovenske knjige, da si jo nabavijo, preberejo in dajo brati še drugim!

Knjigo se lahko naroči na upravi naše ga lista, kakor tudi pri dr. Kacinu v Gorici. Cena izvodu je 2.500 lir. — ek

Glas slovenskih svetovavcev za novega župana

Ko je goriški župan dr. Poterzio odstopil, je vodstvo Slovenske demokratske zveze v Gorici proučilo vprašanje ostavke in ugotovilo, da ni v stvari videti nobene politične ozadja.

Vodstvo SDZ je nato pozorno zasledovalo razvoj položaja do volitev novega župana. Ko je izvedelo, da je Krščanska demokracija izbrala svojega kandidata v osebi dr. Franca Gallarotti-ja, je predlagala trem občinskim svetovavcem Slovenske liste, naj pri glasovanju podprejo njegovo izvolitev za župana.

Vodstvo SDZ je za to odločitev upoštevalo sledeče razloge:

1. Ze mnogo let nastopajo svetovavci Slovenske liste v goriškem občinskem svetu stvarno, po potrebi tudi kritično, vedno v prizadevanju, da se občina upravlja pravilno in nepristransko.

2. Zlasti se svetovavci Slovenske liste potegujejo tudi za pravice in koristi slovenskega ljudstva.

V tem pogledu so želi mnogo uspehov. Zlasti so spomladi 1961 sprožili in vodili v občinskem svetu razpravo glede uzakonitve slovenskih šol in dosegli izglasovanje dnevnega reda v ta namen.

Kakor znano je zakon za uzakonitev slovenskih šol bil sprejet še istega leta poleti, meseca oktobra pa objavljen v uradnem listu.

3. Svetovavci Slovenske liste so člani raznih občinskih komisij, kar pomeni, da ni proti njim nobenega diskriminacijskega predsodka; in predloge, ki jih za to in ono stavljajo v okviru občinske uprave, rešuje občinski odbor uvidno. Tako na primer v stvari brezplačnega odstopa zemljišča župnišču v Standrežu za zidavo dvorane zraven cerkve v vzgojne namene, in v stvari izdatnega zneska več sto milijonov za nove stavbe slovenskih šol v mestu in okolici.

4. To realistično sodelovanje slovenskih svetovavcev v občinskem svetu, zraven pa tudi dejstvo, da so slovenski demokratični volivci leta 1958 in 1963 uspešno podprli kandidate Krščanske demokracije pri državnoborskih volitvah, je ustvarilo v Gorici sami in v provinci pogoje mir-

nega sožitja in medsebojnega upoštevanja in spoštovanja ter pometlo s prejšnjim predsodkom, da ne rečemo sovražnosti, naperjenim proti Slovincem.

Temu dejstvu novega ozačja, ki dovoljuje odkrite razgovore in skupne nastope Slovencev in Italijanov, sta jasen dokaz tudi izjavi, ki jih je provincialni tajnik Krščanske demokracije prečital na kongresu svoje stranke 15. decembra 1963 glede odnosov italijanske večine do slovenske manjšine v duhu in po navodilih znane papeževe okrožnice »Mir na zemlji«, v kateri je ukazano, da se v odnosu do jezikovnih manjšin mora ravnati vsestransko pravično in pošteno; in glede prijaznih in plodnih odnosov do sosedne Jugoslavije.

Res, da Slovenci v Italiji nismo še dosegli zaščitnega zakona, ki nam pritiče. Res je tudi, da moramo prenašati še marsikatero krivico, zlasti zaradi nekaterih še nepreklicanih fašističnih zakanov, toda danes so dani pogoji, tako upamo, da se nam vse krivice popravijo in da postanemo res enakopravni državljani.

Na petkovi seji, 31. januarja, so naši svetovavci pred glasovanjem v glavnem po gorji navedenih razlogih pojasnili svojo odločitev za glas dr. Gallarotti-ju. Povedali pa so tudi, da so že lanskega meseca oktobra predložili predlog, ki pride na razpravo občinskega sveta, glede slovenskih imen in priimkov, in izrazil upanje, da bo Krščanska demokracija ravnala točno po sprejetih in objavljenih navodilih.

Ker so se na seji socialni demokrati potegovali za sestavo občinskega odbora levega centra, ki naj bi ga sestavljali demokrati, socialni demokrati in italijanski socialisti, so svetovavci Slovenske liste poudarili, da bo morala biti pri tem udeležna tudi njihova skupina.

V svojem govoru je dr. Tripani kot vodja demokratske skupine dejal, da vzame z zadovoljstvom na znanje odločitev slovenskih demokratičnih svetovavcev, je pohvalil njih sodelovanje in potrdil stališče, ki ga je kongres Krščanske demokracije zavzel do Slovencev.

Vodstvo SDZ v Gorici

Gorica, 4. februarja 1964

njegovo gospostvo v dušah in na svetu.« — »Satan bi bržda tako delal, a Nemci niso satan!« — »Iz Jobove knjige in tudi iz Kristusovega trpljenja izhaja, da so izbruhli človeške hudobije velikokrat delo peklenjskih sil. Blagor človeku, ki tudi v uri teme more razbrati znamenje časa: venk bo v ponižanju in junak v trpljenju.«

Pet minut pred sedmo je žabljški župnik Rudolf Klinec stopil iz hiše. Tanki so grmeli v vas. Da bi ga ne dohiteli, je pospešil korak. Toliko da je stopil v cerkev, že so tanki drveli mimo cerkve proti Brju. Ura je bila sedem. Duhovnik si je začel nadevati mašnika oblačila.

Strežnik je stopil k oknu in vzkliknil: »Petrovo gori!« Tudi župnik se je sklonil k oknu in videl, kako sta se dva stebra črnega dima vila pod nebo. Takoj je odložil paramente. Z obzidja za cerkvijo se je zazrl na spodaj stoječo vas. Res je gorelo, pa nihče ni kričal k požaru, vladala je grobna tišina. Je zagorelo je slučajno? So zažgali Nemci? Stekel bi dol, a tanki so se še vedno podili po poti navzgor. Strežnik jo je udaril kar skozi vinograde in se vrnil z vestjo, da so Nemci zažgali Rafeljnov hlev.

Šolskemu skrbništvu v Trstu

Na Sindikatu slovenske šole v Trstu je bil sestanek šolskega odbora, ki je obravnaval razna vprašanja s šolskega področja. Med drugim so se dotaknili imenovanja svetovavca za slovenske osnovne šole pri šolskem skrbništvu v Trstu. Uradno ime je menda »Capo sezione per le scuole elementari con lingua d'insegnamento slovena presso il Provveditorato agli studi di Trieste«.

Vodstvo sindikata je sporočilo, da je izžrpalo vse možnosti in da samo ne more več nič narediti. Na šolskem skrbništvu nočejo nič slišati o imenovanju svetovavca za slovenske osnovne šole. Zdaj naj stopijo v akcijo politične stranke. Če so naše informacije pravilne, je zadeva precej resna. Zvedeli smo, da je tudi Svet Skupne slovenske liste v tej zadevi posredoval na raznih mestih in da so se za imenovanje slovenskega svetovavca zavzeli tržaški odločilni politični krogi in komisariat. Če je tako in če celo ti krogi niso uspeli, bi bil logičen zaključek, da je ovira za imenovanje slovenskega svetovavca na samem skrbništvu v Trstu.

Ne moremo si misliti, da šolski skrbnik g. dr. Vigneri ne bi hotel vrniti Slovincem tega mesta, ki smo ga že imeli. Zato se še enkrat obračamo nanj s prošnjo, naj ga ponovno zasede z imenovanjem slovenskega svetovavca. S tem bo dal Slovincem, kar nam gre, slovenskim političnim strankam in sebi pa bo prihranil

Dve duhovniške smrti

Pri sv. Jakobu v Ljubljani je umrl 19. januarja 1964. zaslužni duhovnik mariborske škofije prof. dr. Josip Jeraj, rojen leta 1892 na Rečici v Savinjski dolini. Od leta 1919. pa vse do smrti je bil profesor moralnega blagoslovja, do vojne v Mariboru, po vojni pa na bogoslovni fakulteti v Ljubljani. Veliko se je trudil tudi za versko in moralno vzgojo mladine. Pokopali so ga na Zalah prav blizu dr. Kimovca, Finžgarja, dr. Grivca in dr. Snoja dne 21. januarja. V nagrobnem govoru je škof dr. Držeknik posebej poudaril njegovo veliko ljubezen do ožje in širše domovine, njegovo strokovno ter prosvetno in socialno delo in njegovo junaško prenašanje dolgotrajne bolezni.

V kraju Sneca blizu Valencie v Spaniji pa je zatisnil 7. januarja 1964 petdeset let star svoje trudne oči France Malovrh, doma iz Polhovega Gradca. Pred letom 1945. je služboval v Skocijanu pri Turjaku, nato pa se je umaknil pred rdečim nasiljem v tujino. Ob sredozemski obali je v deželi pomaranč našel gostoljubno zavetišče v Domu za onemogle v Sneci pri mestu Valencia. Bil je dolga leta v omenjeni hiši zavodski duhovnik. Bil je zaradi svojega blagega značaja po vsem mestu splošno znan in zelo priljubljen. Zadnja leta je mnogo trpel. V telesu se je vgnezdila zahrbtna jetika, ki mu je končno pretrgala nit življenja.

Etna bruha

Na Etni so se odprla tri nova žrela, ki neprestano bruhajo žarečo lavo. Ognjena reka se vali navzdol proti zaprti dolini, kjer ni prebivalstva. Lava ima tisoč stopinj temperature. Pojav znanstveniki skrbno opazujejo.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Župnik je prebledel. So našli skrito municijo? Bodo zdaj zažgali vso vas? Dol mora, da posreduje, roti, rešuje. In že steče mimo tankov. Zagleda strašen prizor: Rafeljnov hlev in Batova lopa gorita z visokimi zublji, otroci in ženske jokaje vlačijo cule, par korakov stran pa stoji skupina moških, obdanih od esesovcev, ki jih krotijo z nanje naperjenimi strojnimi.

»Kaj pa je? Zakaj zažigate!« zakliče župnik nemškemu poveljniku. »Komm, hier! Pridi, semkaj!« mu Nemec s prstom kaže med prijete moške. »Župnik sem!« se ta protivi. »Tiho! Le-sem!« tuli Nemec. Župnik pristopi. Rafelj ga prosi, naj izpostuje, da lahko spravi bolnega očeta iz sobe, a Nemec odurno odkloni. Srečko skoči k gorci lop, da bi izvelkel voz, pa esesovec ga s puško suni med zajete. Starejši mož roti Nemce, naj mu dovolijo, da zbudi otroke, ki spijo v bližini goreče lope, a ti rjovejo, naj bodo tiho, sicer bodo streljali. Župnik se hoče izvit iz gruče, da bi posredoval, a ga grobo pahnejo med ujetnike.

Niso pretekle tri minute, odkar je župnik padel Nemcem v roke, že zaukaže poveljnik: »Naprej!« — »Naprej!« ponavlja

trud z intervencijami na pristojnem ministrstvu v Rimu, ki bi bile nujno potrebne, če bi bil odgovor šolskega skrbništva na naše prošnje dokončno negativen.

(Od našega tržaškega dopisnika. - Op. ur.)

Radio Trst A

Za teden od 9. do 15. februarja 1964
Nedelja: 9.30 Slovenski narodni motivi. — 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Otok zakladov«. — 12.00 Slovenska nabožna pesem. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi. — 14.30 Sedem dni v svetu. — 15.30 Radijska novela: »Ata Žužamaža«. — 18.30 Po družtvih in krožkih: (17) »Sportno združenje Bora«. — 20.30 Iz slovenske folklore: »Pust pride an pasa«. **Ponedeljek:** 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi. — 12.15 Iz slovenske folklore: »Pust pride an pasa«. — 18.00 Glasovi iz narave. — 18.30 Koncert »Camerata Musicale Triestine«. — 19.00 Radijska univerza: Italijanska ustava o ljudstvu: (3) »Načelo političnega predstavnitva«. — 19.15 Z drugega mednarodnega zborovskega natečaja »Cesare Augusto Seghizzi«. Zbor »Sant' Ignazio« iz Gorice in zbor »Sot la nape« iz Ville Santine. — 21.00 Falstaff, komična opera v treh dejanjih. **Torek:** 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Italijanska po radiu: Osnovni tečaj: 25. lekcija. — 19.15 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. — 20.30 »Gospodar Matic«, komedija v treh dejanjih. **Sreda:** 11.45 Jugoslovanski pevci in orkestri. — 12.15 Zgodovinske zanimivosti. — 13.30 Izbrali smo za vas. — 18.00 Znanstveni leksikon. — 18.30 Pravljični svet v glasbi. — 19.00 Pevski zbori Julijske Benečije in Furlanije: Zbor »Giuseppe Tartini« iz Trsta. — 19.15 Higiena in zdravje. — 21.00 Simfonični koncert. - V odmoru (približno ob 21.45) Srečanja z našimi umetniki: »Slikar Robert Hlavaty«. **Četrtek:** 11.45 Mali ansambli. — 12.15 Za smeh in dobro voljo. — 18.00 Italijanska po radiu: Osnovni tečaj: 26. lekcija. — 18.30 Solistični koncert. — 19.15 Širimo obzorja: »Radarske naprave v pristaniščih«. — 21.00 »Stiska«, radijska drama. — 22.50 »Festivala dveh svetov« v Spoletu 1963. **Petek:** 11.45 Naš juke-box. — 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Bilo je nekoč... Venec pravljice, pripovedk, legend. (15.) »Železni prstani«. — 18.30 Solisti Julijske Benečije in Furlanije. — 19.00 Radijska univerza: Električna: (4) »Električno polje«. — 19.15 Z drugega mednarodnega zborovskega natečaja »Cesare Augusto Seghizzi«. Zbor »Prosek-Kontovele«. — 19.30 Postni govori: (1) Lojze Suštar: »Molitev - naravna človekova potreba«. — 20.30 Gospodarstvo in delo. — 21.00 Stvarjenje, oratorij v treh delih za soliste, zbor in orkester. **Sobota:** 11.45 Ameriški odmevi. — 12.15 Po tujih krajih. — 14.40 Pesmi za kvartete. — 15.00 »Volan«, oddaja Piera Accoltija za avtomobiliste, s sodelovanjem Italijanskega Avtokluba. — 15.30 »Vohunka v tovarni Farbens«, radijska drama. — 17.20 II. vatikanski koncil. Poročila in komentarji o vesoljnem cerkvenem zboru. — 18.00 Poglavlja iz zgodovine slovenske književnosti: (12) »Veliki ljudski pridigar Janez Svetokriški«. — 19.15 Družinski obzorik. — 20.30 Teden v Italiji. — 20.45 Zbor »Jacobus Gallus« iz Trsta.

(se nadaljuje)

18. Ob dvajsetletnici

(Iz zapiskov zareskega župnika)

Na vrsto je prišel župnik. »Osebná izkaznica!« mu je kričal Nemec. Izročil mu je dokument, na katerem je bil vpisan s poitalijanim priimkom: Giuseppe Petrucci, in mu skušal pojasniti, da se njegov priimek pravilno glasi Petrič. Toda Nemci ga sploh niso hoteli poslušati, le surovo so ga pahnil med druge pripornike, češ da jih Giuseppe Petrucci ne zanima, ker iščejo nekega Jožeta Petriča, tudi duhovnika, ki se je močno izpostavil na goriški fronti in ki bi ga takoj obesili, če bi jim padel v pest.

Pobrani moški so morali nato nakladati na kamion opremo in perilo, ki so ga v Podkraju pustili pobegli italijanski vojaki. Nemški narednik, ki je nadziral delo, je z bikovski priganjal nakladače, župnika Petriča pa je obsopal s krepkimi brcami, da je često videl zvezde. Ko je bilo blago naloženo, so duhovnika postavili vrh cunj. Dva vojaka sta mu stopila ob stran za stražo in kolona nemških vozil je oddr-

drala iz Podkraja. Stojte vrh kamiona je župnik Petrič gledal na Col in nizdol v Vipavsko dolino, kjer so številni stebri črnega dima pričali, da so upepeljene nove slovenske domačije.

V Prvačini je esesovska patrulja zgrabila župnika Josipa Drekonjo. Skupno z drugimi sotrpini je moral iti od hiše do hiše plenit vozičke in samokolnice, lopate in rovače, klešče in kladiva. Ko so se ujetniki primerno opremili s potrebnim orodjem, so jih zagnali k razstreljenemu mostu nad Vipavo med Prvačino in Dornberkom in jim naročili, da morajo v treh dneh most postaviti.

Pripadnik nemškega inženirskega oddelka je vodil obnovitvena dela, dva esesovca pa sta neusmiljeno vihtela bikovko nad delavci, tisti pa, ki jo je najčesteje in nanj izdatnejše občutili, je bil župnik Drekonja.

»Gospod župnik,« ga je pomilovalno vprašal eden izmed faranov, »le zakaj ta nemška zlodja tako divjata prav nad vami? Saj ste vendar najbolj pridni pri delu!« — »Ura teme in zlobe je tu. Satanu je dana oblast, da se lahko razbesni in izdivja. Satan bo seveda razlil strup svoje maščevalnosti in bes svojega gneva predvsem nad duhovnike, ki so poklicani, da rušijo

GORIŠKE NOVICE

Lepo uspela nedelja katoliškega tiska v Gorici

Da naši ljudje cenijo svoj katoliški in slovenski tisk, je najlepši dokaz pretekla nedelja, ko se je prostrana dvorana Katoliškega doma v Gorici napolnila z udeleženci iz mesta in širne okolice. Namen prireditve je bil dvojen: poudariti pomen katoliškega tiska za naš verski in narodni obstoj ter zbrati nekaj materialnih sredstev za tiskovni sklad našega katoliško usmerjenega časopisa.

Prvi namen je prišel do veljave z lepo zasnovanim govorom dr. Mateja Poštovana iz Trsta, ki je prepričevalno dokazal, da je le naš katoliški tisk v stanju našemu narodu zagotoviti moralno zdravje in duhovno rast. Časopisi, ki sicer slovensko pišejo, pa istočasno naše ljudstvo zavajajo v marksistične organizacije neslovesnega porekla, dejansko naše ljudstvo raznoročujejo, pa še verske temelje mu rušijo in spodkopujejo. Prav tako pa je treba odločno odklanjati razne slikanice, ki s pomočjo tuje besede ubijajo v dušah smisel za krščanske ideale, čisto življenje in ljubezen do materinega jezika.

Tako pred govorom kot po njem so udeleženci iskali srečo s kupovanjem srečk. Ker so vedeli, da gre za tiskovni sklad naših katoliških listov, so radi segali v žep, da bi bilo treba včasih dolgo čakati na uspeh. Dobitkov je bilo nad 400 in na splošno vsi praktični.

Za zaključek pa so naši igralci pričarali na oder prizor iz Jahnove igre »Roža mogota«, kjer je ob pogledu na očaka Triglava znova izvenela v dvorano misel: »Ostani zvest zemlji, ki jo že toliko stoletij čuva močnejši Triglav otrokom Slave.« — Hvala in pohvala igralcem in režiserju za njihovo uspešno igranje.

Sv. maša za časnike

V kapeli goriške nadškofije se je na god sv. Frančiška Soleškega zbrala, kot običajno vsako leto, lepa skupina goriških časnika, tiskarjev, založnikov in vseh, ki na katerikoli način delajo pri tisku. Prišli so tudi predstavniki iz Gradeža in iz Trčiča. Sv. mašo je daroval goriški nadškof msgr. Pangrazio ob asistenci msgr. Faina in msgr. Močnika. Po evangeliju je nadškof v govoru navzočim predložil, kako važno vlogo ima danes tisk v svetu. Zato mora biti na višini današnjega časa.

V nadškofijski dvorani je nato dekan goriških časnika prof. Alberto Ballaben nagovoril gospoda nadškofa in se mu zahvalil za vsakoletno zanimanje ob tem prazniku za goriške časnike. Sledila je zakuska.

Gorica ima novega župana

V petek 31. januarja je goriški občinski svet po sprejemu odstopa župana dr. Poterzija, volil novega župana. Izvoljen je bil dr. Franco Gallarotti, ki je že največ let v občinskem svetu.

Dr. Franco Gallarotti se je rodil v Gorici 19. oktobra 1924. Dobil je šole na klasičnem liceju »Dante Alighieri« ter promoviral za doktorja prava na bolonjski univerzi. Leta 1956 je bil izvoljen v goriški občinski svet. Pri volitvah leta 1961 je bil ponovno izvoljen in kot podžupan tudi večkrat vodil seje. Odlikoval se je tudi v raznih drugih organizacijah krščanske demokracije in že kot univerzitetni študent bil vedno na vodilnih mestih v raznih mladinskih organizacijah. Še vedno je podpredsednik v jezuitskem mladinskem zavodu »Stella Matutina«. Zaposlen je kot inšpektor na carinskem uradu.

Novi župan Gallarotti se je zahvalil za zaupano mu mesto, pa istočasno zaupal, da čuti, da bo zanj zelo težko. Zato je naprosil odbornike in vse goriško ljudstvo, naj ga podpira pri njegovem delu za dobrobit goriškega mesta.

V svojem pozdravnem govoru je novi župan napovedal tudi bližnji municipalizacijo mestnega prometa, ureditev regulacijskega načrta in industrijske cone, določitev gradbenih parcel za ljudska stanovanja ter izdelavo obsežnega programa del v našem mestu.

Dr. Gallarotti je za svojo izvolitev prejel 20 glasov (18 KD in 2 SL), oddanih pa je bilo 11 belih glasovnic, kar znači, da tudi novemu županu ne bo priznane težavami v občinskem svetu.

Natečaj

Mohorjeva družba v Gorici razpisuje natečaj za večerniško povest. Dejanje naj se vrši na Primorskem. Tiskana knjiga naj bi obsegala 8-10 pol formatov Mohorjevih knjig. Natečaj se zaključuje 1. julija 1964. Rokopise bo presodila posebna komisija.

Nagrada za najboljšo delo je 50.000 lir. Rokopise je treba poslati na naslov: Mohorjeva pisarna, Riva Piazzetta 18, Gorica.

Molitve na Sv. gori

Na Sv. gori se je zbralo 30. januarja 35 slovenskih duhovnikov, da so obhajali trideseti dan pogreba msgr. Toroša, apostolskega administratorja, ki so ga tam pred enim mesecem pokopali. Sv. mašo je pel in imel spominski govor dekan iz Dornberka g. Stanko Vrtovec, nato pa so vsi navzoči duhovniki nad pokojnikovim grobom zapeli pretresljivo prošnjo »Reši me, o Gospod!«. — Ker so isti dan obnem z msgr. Torošem pokopali na svetogorskem grobišču tudi zlatomašnika g. Alojzija Filipiča, bivšega župnika iz Grgarja, so tudi nad njegovim grobom, od koder je lep razgled na Grgar, zbrani duhovniki ponovili isto molitev.

Seja pokrajinskega sveta

V soboto 31. januarja je imel svojo sejo tudi goriški pokrajinski svet. Razpravljali so o razlaščenju zemlje zaradi gradnje železniške proge med Zagradom in Krminom in odobrili resolucijo, po kateri se mora prizadetim kmetom nuditi primerna odškodnina. Na seji so odobrili tudi resolucijo glede dokončne določitve meje med Italijo in Jugoslavijo, da bi se uredile razmere v obmejnih krajih, zlasti v Bregu pri Mirniku, kjer prebivastvo sploh ne ve, kam pravzaprav spada.

Ocenjevalna komisija za popevke v Sanremu

Tudi Gorica je sodelovala pri ocenjevanju letošnjega festivala popevk v Sanremu. Ocenjevalno komisijo, ki je štela 15 članov, je vodil notar Seculin. Še 19 drugih mest je imelo take ocenjevalne komisije, ki so nato po telefonu sporočile v Sanremo svoje rezultate.

Letošnji festival popevk se ni dosti razlikoval od prejšnjih. Povprečne popevke, kričajo od tu in z onstran morja so tri večere zabavali redke izbranice v dvorani in na milijone drugih ob radijskih in televizijskih sprejemnikih. Italijansko ljudstvo je tokrat pokazalo svoj zdravi čut za lepoto. Zavrglo je vse dosedanje kričaje in se izreklo za komaj 16-letno Gigliolo Cinquetti iz Verone, ki je z milim glasom zapela pesem Panzera in Nisa »Non ho l'età per amarti«.

V soboto 8. februarja ob 20h

bo v DOBERDOBU

kulturni večer

posvečen

KATOLIŠKEMU TISKU

Na sporedu:

šaljivi prizori

in bogat srečolov

(V nedeljo 9. februarja ob 15.30 pa za mladino). **Pridite!**

Števerjan in Sovodnje zopet pod goriško sodnijo

Pravosodno ministrstvo je s svojim odlokom št. 27 z dne 1. 2. 1964 odredilo, da se občini Števerjan in Sovodnje vrne pod pravosodno območje goriške okrajne sodnije (preture). Leta 1947 sta bili obe občini krivično dodeljeni sodnijam v Krminu oziroma v Gradišču. Verjetno zato, ker so se nekateri bali prevelikega števila Slovencev...

Kakor znano se je za popravilo krivice nenehno potegovalo vodstvo Slovenske demokratske zveze v Gorici.

Javna tehnična pri pevmskem mostu

Na predlog svetovavcev Slovenske liste je pred dnevi občinska uprava začela graditi javno tehnično pri pevmskem mostu. S tem bo zadoščeno potrebam vseh naših kmetovavcev iz tiste okolice in iz Brd.

Mladina vabi na veselo

P U S T O V A N J E

ki bo v Katoliškem domu v nedeljo 9. t. m. ob 16.30.

Nastopila bo mladina iz Pevme, Števerjana, Podgore, Sovodenj in Gorice s kupletji, šaljivimi prizori, veselo muziko itd.

Pridite!

† Marušič Marija

V župniji sv. Roka v Gorici so v torek 4. 2. pokopali znano goriško ženo Marijo Marušič, ki je umrla v starosti 75 let. Pokojna je bila verna in radodarna žena. Njena vrata so bila vedno odprta revežem in potrebnim. Rada je pomagala tudi duhovnikom in bogoslovcem. — Smrt jo je zadela nanaglo, a vendar pripravljeno, saj je vse njeno življenje bilo samo priprava na srečno večnost. — Preostalih naše sožalje.

Števerjanci v Žabnicah

Števerjanci sicer niso smučarji, saj vidijo sneg navadno le na Matajurju in na Kaninu, a so si znali kljub temu ustvariti to nedeljo v Žabnicah nekaj »innsbrškega« vzdušja. SKPD je namreč priredilo izlet na sneg. Zanj so se odločili na seji SKPD v nedeljo 26. januarja, 2. februarja pa so že odražali. Udeležili so se ga samo mladi člani društva. Odšli so zjutraj in spremljali jih je ves dan krasno vreme. Pri sv. maši so bili v Žabnicah, nato pa hajdi na sneg! Najprej so bile poskušnje, nato pa tekme v »števerjanskem bobu«. Bilo je vsega 20 tekmovalcev. Seve-

TRŽAŠKE NOVICE

Vprašanje tržaškemu županstvu

Slovenski starši, ki so zbrali podpise in prosili za slovenski šolski vrtec v središču Trsta, so nas naprosili za objavo sledečega vprašanja na tržaškega g. župana:

Lani julija je bil sprejet proračun tržaške občine z odločilnim glasom svetovavca Skupne slovenske liste dr. Simčiča. Takrat je g. župan javno sprejel nekaj njegovih pogojev, med drugim tudi pogoj, da bo v središču mesta ustanovljen slovenski šolski vrtec. Demokratični Slovenci smo bili zadovoljni in smo zagotovili g. županu sprejeli, zlasti ker nam je bilo pozneje še zagotovljeno, da dobimo šolski vrtec v letošnjem šolskem letu.

Starši smo zbrali potrebne podpise, opravili vse formalnosti in vložili prošnjo. Večina naših otrok, prijavljenih za vrtec, teži v ulico Donadoni. Upravičeno smo pričakovali, da bo januarja ali vsaj februarja začel delovati otroški vrtec v ulici Donadoni, kjer je že slovenska osnovna šola. Na veliko razočaranje pa smo izvedeli, da bo vrtec v ulici Donadoni menda ne bo nič, češ da tam ni prostora. Počakamo naj, da bo končana nova osnovna šola v ulici Vasari. Po našem mnenju ta izgovor ne drži. V njem vidimo le pretvezo nekaterih krogov, ki bi radi odprtje slovenskega vrtca zavlekli, če že ne preprečili. Zaradi tega ugotavljamo nekaj dejstev in prosimo g. župana, naj jih nujno prouči: 1. Obljubo g. župana dr. Simčiča smo vsi razumeli tako, da bo slovenski šolski vrtec ustanovljen še v šolskem letu 1963-64. 2. Ne drži izgovor šolskega vodstva v Donadonijevi ulici, da tam ni moč najti prostora za slovenski šolski vrtec. Bojimo se, da nam ga vodstvo ne bi rado dalo. Res bi moralo ostale razrede nekoliko stisniti, toda z dobro voljo bi to lahko naredilo. 3. Slovenci smo že imeli več prostora v ulici Donadoni. Ne zahtevamo torej novega prostora, ampak vrnitev tistega, ki smo ga že imeli. 4. Slovenski šolski vrtec mora imeti svoje prostore poleg učilnic slovenske osnovne šole.

Slovenski starši ne zahtevamo nič drugega, kakor izpolnitev dane obljube. Po proučitvi položaja smo prišli do zaključka, da je treba le nekaj dobre volje, pa nam lahko dajo v ulici Donadoni šolski vrtec še v tekočem šolskem letu!

Umrl je učitelj Stubel

Ta vest je pretresla vse njegove številne prijatelje, znance in bivše učence ne samo po Rojano, kjer je bival, ampak tudi daleč okoli, kajti bil je široko znana in priljubljena osebnost. Vsi, ki so ga poznali, so ga izredno spoštovali in ga imeli radi. Visoko so ga cenili zaradi njegove srčne dobrote, globoke izobrazbe ter vzorne značajnosti.

da so se javili le najbolj drzni in korajžni izletniki. Kakšni štrbunki! Vsi so vozili s tako brzino, da je le redko kdo privozil do cilja na sankah. Večina je prišla po... zadnji plati. Zmagal je Marij Mikluš, ki bo prejemal vse leto »Katoliški glas«. Drugi v tekmi je bil Mirko Humar. Ta bo pa prejemal vse leto »Mladiko«. Tretji se je plasiral Jožko Skorjanc.

Tako je potekel res posrečeni izlet. Sedaj pa nas čaka delo. V nedeljo bo treba nastopiti na pustnem tekmovalstvu, 23. februarja pa bo dramski odsek priredil v Katoliškem domu v Gorici Mohorjevega »Namišljenega bolnika«.

Predavanje o božičnih navadah v Števerjanu

Ceprav je božič že dolgo znanami, smo vendar bili veseli prijetnega večera o božičnih navadah pri nas in drugih Slovanih, ki nam ga je priredilo SKPD v Števerjanu. Tokrat nam je govoril prof. Slavko Bratina iz Gorice. Njegovo spontano podajanje in ob koncu še skioptične slike so ustvarile čisto pravo božično vzdušje, da smo se v duhu povrnili spet med jaslice in čarobnost svete noči.

Dramska skupina DOM iz Rojana priredi v nedeljo 9. februarja v Marijinem domu Gogoljevo šaloigro v treh dejanjih

Z E N I T E V

Začetek ob 17.15. — Med odmori srečolov! — Vabljeni!

Vsi njegovi učenci — obeh narodnosti — se hvaležno spominjajo dobrega, pridnega, a skromnega učitelja Stubla, ki jih je tako marljivo in skrbno učil in vzgajal. Večino svojih učencev je poznal tudi po imenu in vsakega je rad in prijazno pozdravil.

Adalbert Stubel je sin revnih staršev in se je rodil pri Sv. Mariji Magdaleni leta 1886. Učiteljske je končal v Kopru, usposobljenostni izpit pa v Gorici. Učiteljevati je začel v Skednju. Leta 1908 je prišel v Rojan, kjer je poučeval do ukinitve slovenskih šol. Nato je bil premeščen na italijansko šolo na Greti in pozneje kazensko v notranjost Italije. Ker ni sprejel premestitve, je bil 1. 1934 upokojen. Tedaj mu je umrla soproga in ostal je sam s tremi mladoletnimi otroki. Pokojnina je bila zelo skromna, toda s svojo marljivostjo in požrtvovalnostjo mu je sicer trdo, ali vendar uspelo preživljati in študirati otroke.

Leta 1945 je bil zaradi pomanjkanja tako oslavljen, da je komaj sprejel službo. Imenovan je bil za didaktičnega ravnatelja pri Sv. Jakobu, kjer je služboval do upokojitve 1. 1954. Učitelstvu ni bil samo predstojnik, ampak pravi očetovski svetovavec. S svojim globokim in temeljitim strokovnim znanjem je z večjo roko vodil učiteljsvo, ki mu je bilo hvaležno vdano.

V prvih povojnih letih je tudi predaval na dopolnilnih tečajih za učiteljsvo v Tr-

stu. Poznal je popolnoma več jezikov, a v slovenščini ga je malokdo prekašal.

Zadnja leta je bolehal in je bil skoraj vedno doma, a ohranil je do zadnjega izbojen spomin in bister razum.

Umrl je 30. januarja 1964.

Njegovi prijatelji, stanovski tovariši, znanci in bivši učenci so ga v veličastnem sprevodu spremili na zadnji poti na tržaško pokopališče.

Bog mu daj zasluzeni, prijetni počitek! Njegovi družini, ki je izgubila dobrega in vzornega očeta, naše iskreno sožalje.

B. A.

Mladina iz Velikega Repna

priredi v soboto, 8. febr. ob 20. uri

Kulturno-zabavni večer

v dvorani Križman v Velikem Repnu

Vljudno vabljeni!

Dva lepa večera na Opčinah

V razdalji dveh tednov smo imeli na Opčinah dve prav lepi prireditvi. Glavno presenečenje je v tem, da sta obe prireditvi doživeli udeležbo kakor prej več let nobena. Sedaj se je prvič pokazalo, da je marijanska dvorana za opensko župnijo premajhna. Najprej bo treba misliti na dvojno prireditev v enem večeru. — V nedeljo 19. januarja so pod vodstvom g. profesorja Peterlina nastopili openski dijaki z dvema enodejankama. Na svečnico pa so pod vodstvom g. salezianca Peterlina nastopili dijaki Marijanišča z zgodovinskim prizorom »Don Bosko pri čevljarju« in z igro »Slovenska naloga«. Pri obeh večerih so sodelovale tudi openske dijakinje, ki jih pripravlja za delo na odru sestra Silverija.

Vse tri skupine zaslužijo naše lepo priznanje tudi v časopisu. Najlepšo pohvalo so dali nastopajočim številni gledalci, ki so odhajali iz dvorane. Za zaključek bi rekli tako: sedaj nič preveč odmora na prvih lavorikah, ampak takoj z veseljem in vztrajnostjo naprej! Kako bi bilo lepo, če nas mladina še pred pomladjo povabi v prijazno dvorano Marijanišča, kjer smo imeli ob zadnji prireditvi srečolov res posebne, sladke vrste, kakor se pred pustom spodobi. Dobiček tega srečolova (5.500 lir) je namenjen za katoliški tisk.

Huda železniška nesreča

Približno 100 km od argentinske prestolnice je prišlo v nedeljo 2. februarja do strahovite železniške nesreče. Brzece, ki je vozil iz obmorskega letoviškega mesta Mar del Plata proti Buenos Airesu, je z vso brzinno zavozil v tovorni vlak.

LISTNICA UPRAVE

Iz Celovca smo prejeli 20 izvodov knjige »Sveti oče Janez XXIII.«. Spisal jo je msgr. dr. M. Jezernik. Knjiga, ki ima 132 strani, je tiskana na zelo finem papirju in jo krasi 35 celostranskih slik. — Stane 800 lir in se dobi na upravi našega lista.

OBVESTILA

SOLSKO SKRBNISTVO v Gorici sporoča, da je izšla odredba o premestitvi osnovnošolskih učiteljev za šolsko leto 1964/65. Čas za vlaganje prošnje je do 2. marca t.l. — Odredba je vpogled pri šolskem skrbnistvu ter pri didaktičnih ravnateljstvih.

NA PUSTNO NEDELJO, 9. februarja, bo mladina iz Boršta nastopila v Marijinem domu v ul. Risorta 3 z igro »Pozabljeni krivica«. Začetek ob 17.30. — Vljudno vabljeni!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili spomin našega preljubega papana in deda

Adalberta Stubla

Posebna zahvala prečastitima gg. dr. Lojzetu Škerlu in Stanku Zorku, primariju prof. Tagliaferri, dr. Risolu, osebnemu zdravniku dr. Rizzu in vsemu osebju posebnega I. oddelka Splošne bolnišnice.

Družine

STUBEL, SUBELLI, CHERSI, MRAK in PRINCIC

Trst - Ljubljana - Genova, 2. februarja 1964